

การพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 3 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อศึกษามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อทราบรูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

3. เพื่อระบุผลที่เกิดจากการพัฒนา ภายหลังใช้รูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผลของการวิจัย เพื่อศึกษามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า พื้นที่มีศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูง โดยเป็นพื้นที่ธรรมชาติ หรือเป็นพื้นที่ที่ยังคงความเป็นธรรมชาติที่มีวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้องและการใช้พื้นที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย และมีองค์ประกอบด้านศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผลการวิจัย เพื่อทราบรูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมี 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความจำเป็น ขั้นตอนที่ 2 การสร้างตัวแบบขีดความสามารถ ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบหลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การนำไปปฏิบัติ และขั้นตอนที่ 5 การวัดผลประเมินผล

เมื่อเปรียบเทียบพบว่า ขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ก่อนและหลังการพัฒนามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงได้ข้อสรุปว่ารูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นำมาทดลอง ช่วยให้สมาชิกชมรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านแม่เลา ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

ผลที่เกิดจากการพัฒนา ภายหลังใช้รูปแบบการพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ในภาพรวมความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการรับบริการกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า มีขนาดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานแสดงว่า ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการรับบริการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งประกอบด้วย ด้านอาหาร ด้านความปลอดภัย ด้านอรรถาธิบายไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการเชื่อมโยงกับธุรกิจชุมชน ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ ด้านประชาสัมพันธ์ ยกเว้นความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการรับบริการด้านที่พักมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า พื้นที่มีระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับดี ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ 1) ด้านศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยพื้นที่ท่องเที่ยวนี้มี จุดเด่นคือ จุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยวและเรียนรู้ของแหล่งธรรมชาติ เนื่องจากพื้นที่ของหมู่บ้านแม่เลาอยู่ใกล้อุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง การทำกิจกรรมท่องเที่ยวสามารถเชื่อมเส้นทางท่องเที่ยวโดยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และ ชุมชนบ้านแม่เลา เป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงมีวิถีชีวิตคงอยู่กับธรรมชาติ อีกทั้งในพื้นที่ท่องเที่ยวนี้มีความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวสูงทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน 2) การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ในพื้นที่ท่องเที่ยวนี้ ชาวบ้านมีการยอมรับในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีขึ้นในหมู่บ้าน แต่การจัดการในเรื่องการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ยังคงมีน้อยและไม่เป็นระบบ ส่วนในการแผนการติดตามและประเมินการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว ยังไม่มีแผนและการดำเนินการใด ๆ 3) การจัดการด้านการให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกในชุมชนมีน้อย เนื่องจากสมาชิกของชมรมยังขาดความรู้ความเข้าใจในการให้บริการด้านความรู้และสร้างจิตสำนึก และ 4) การมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว ชุมชนมีการจัดตั้งชมรมฯ เพราะมีความตระหนักว่าชุมชนสามารถสร้างรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวได้ ซึ่งรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวนั้น ชาวบ้านเข้าใจและรับรู้ว่าเป็นอาชีพเสริมที่เพิ่มเติมจากรายได้หลักของชาวบ้าน คือ อาชีพรับจ้างและเกษตรกรรม

The objectives of this study were to: 1) investigate standard and quality of community ecotourism sources, Papae sub – district, Mae Taeng district, Chiangmai province; 2) find out the model of competency development in ecotourism business management; and 3) identify the competency development outcome.

Based on the standard and quality of ecotourism sources, it was found that Papae sub – district had a high potential in natural ecotourism sources and it was exploited legally. For the model of competency development in ecotourism business management, it was found to have 5 steps: 1) needs analysis; 2) construction of a competency model; 3) curricular design; 4) implementation; and 5) evaluation.

Results of the study also reveled that there was a statistically significant difference at 0.05 of the competency in ecotourism business management before and after the development. It could be concluded that the model of competency in ecotourism business management helped members of Baan Maelao Ecotourism Club in Papae sub – district to have a positive change in ecotourism business management.

After the adoption of the model of competency development in ecotourism business management, as a whole, it was found that tourists' expectation in ecotourism business management was non – significantly correlated with the tourists' satisfaction at a level of 0.05 which rejected the hypothesis. In this study, ecotourism business included food, safety, hospitality, tour program, resources and environment, culture, connection with community business, home stay management, and public relations. However, tourists' expectation in accommodation service was significantly correlated with the tourists' satisfaction at a level of 0.05.

With regards to the standard and quality of ecotourism sites in Papae sub – district, it was found that Papae sub – district had a high level of standard and quality in ecotourism sites in terms of the following: 1) ecotourism potential – it had Huay Nam Dung national park and Baan Maelao community (Karen village); 2) management of sustainable exploitation of land; 3) provision of knowledge on ecotourism; and 4) local people participation in ecotourism activities which could supplement their income.